

P.Z. br. 415

HRVATSKI SABOR

KLASA: 022-03/18-01/127

URBROJ: 65-18-02

Zagreb, 3. kolovoza 2018.

**ZASTUPNICAMA I ZASTUPNICIMA
HRVATSKOGA SABORA**

**PREDSJEDNICAMA I PREDSJEDNICIMA
RADNIH TIJELA**

Na temelju članaka 178. i 192. Poslovnika Hrvatskoga sabora u prilogu upućujem *Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona*, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela Vlada Republike Hrvatske, aktom od 2. kolovoza 2018. godine uz prijedlog da se sukladno članku 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora predloženi Zakon donese po hitnom postupku.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo, Davora Trupkovića i dr. sc. Hrvoja Manenicu, pomoćnike ministricu kulture.

PREDSJEDNIK

Gordan Jandroković

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

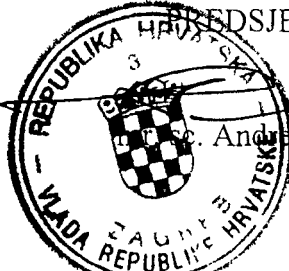
Klasa: 022-03/18-01/85
Urbroj: 50301-27/12-18-3
Zagreb, 2. kolovoza 2018.

PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA

Predmet: Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona

Na temelju članka 85. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske) i članaka 172. i 204. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), Vlada Republike Hrvatske podnosi Prijedlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Konačnim prijedlogom zakona za hitni postupak.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila dr. sc. Ninu Obuljen Koržinek, ministricu kulture, Krešimira Partla i dr. sc. Ivicu Poljička, državne tajnike u Ministarstvu kulture, te Maricu Mikec, doc. dr. sc. Ivu Hraste Sočo, Davora Trupkovića i dr. sc. Hrvoja Manenicu, pomoćnike ministricu kulture.

PREDSJEDNIK

dr. sc. Andrej Plenković

**PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I
OČUVANJU KULTURNIH DOBARA, S KONAČNIM PRIJEDLOGOM ZAKONA**

PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

I. USTAVNA OSNOVA ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavna osnova za donošenje ovoga zakona nalazi se u članku 2. stavku 4., članku 52. te članku 69. stavku 3. Ustava Republike Hrvatske (Narodne novine, broj 85/10 - pročišćeni tekst i 5/14 - Odluka Ustavnog suda Republike Hrvatske).

II. OCJENA STANJA, OSNOVNA PITANJA KOJA SE TREBAJU UREDITI ZAKONOM TE POSLJEDICE KOJE ĆE DONOŠENJEM ZAKONA PROISTEĆI

1. Ocjena stanja

Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03 - ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17) uređuju se vrste kulturnih dobara, uspostavljanje zaštite nad kulturnim dobrom, obveze i prava vlasnika kulturnih dobara, koncesije i koncesijska odobrenja na kulturnim dobrima, mjere zaštite i očuvanja kulturnih dobara, obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, obavljanje upravnih i inspekcijskih poslova, rad i djelokrug Hrvatskog vijeća za kulturna dobra, financiranje zaštite i očuvanja kulturnih dobara, kao i druga pitanja u vezi sa zaštitom i očuvanjem kulturnih dobara.

U postupku utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za nekretninu, rješenjem se utvrđuje svojstvo i granice kulturnog dobra. Kada se radi o kulturnim dobrima koja se upisuju u Listu svjetske baštine ili Listu ugrožene svjetske baštine u postupku upisa nužno se određuje kontaktna zona za koju je potrebno, u nacionalnom zakonodavstvu, propisati mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnog dobra sukladno kriterijima na temelju kojih je kulturno dobro upisano u navedene liste. Kontaktna zona ne ulazi u granice zaštite kulturnog dobra. Kontaktna zona kulturnog dobra upisanog u Listu svjetske baštine, sukladno Operativnim smjernicama za provedbu Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine iz 1972. (Narodne novine - Međunarodni ugovori, broj 12/93), nije dio svjetske baštine već je uloga kontaktne zone zaštita izvanredne univerzalne vrijednosti kulturnog dobra kojeg okružuje. Područje kontaktne zone treba uključivati neposredno okruženje kulturnog dobra, značajne vizure i druga područja ili obilježja koja su funkcionalno važna kao podrška dobru i njegovoj zaštiti. Radi toga je potrebno osigurati mehanizme i instrumente koji dopunjuju mjere zaštite kulturnog dobra, koji će se ugraditi u prostorne planove te na taj način osigurati zaštitu izvanredne univerzalne vrijednosti kulturnog dobra. Na ovaj način će se Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara osigurati učinkovito provođenje Konvencije o zaštiti svjetske kulturne i prirodne baštine te Operativnih smjernica.

Nadalje, prilikom određivanja granica kulturnog krajolika, umjesto određivanja granica popisom katastarskih čestica čiji broj može biti velik, potrebno je pojednostaviti način utvrđivanja granica ovoga kulturnog dobra, tako da se granice kulturnog krajolika mogu odrediti opisno (vodotoci, ceste, pruge i drugo).

S obzirom na to da se kod podzemskih arheoloških nalazišta granice ne mogu određivati katastarskim česticama potrebno je također precizirati način utvrđivanja granica nalazišta putem geo-referenciranih točaka/koordinata.

Nadalje, Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisano je da se upisi u Registar kulturnih dobara Republike Hrvatske, promjene i brisanje upisanih podataka, objavljuju u Narodnim novinama. Kako se Registar kulturnih dobara kao javna knjiga nalazi na mrežnim stranicama Ministarstva kulture, čime su podaci koje ona sadrži javno objavljeni i dostupni, navedene podatke nije svrsishodno ponovno objavljevati u Narodnim novinama. Predlaže se stoga ovu zakonsku odredbu brisati.

U Republici Hrvatskoj postoje građevine od arheološkog značenja ispod površine zemlje, uključujući i rudarske objekte, koji su od interesa za Republiku Hrvatsku, a za koje nije riješeno pitanje upravljanja i korištenja iz razloga neriješenih vlasničkopravnih odnosa, što je posljedica primjene načela jedinstvenosti nekretnine (*superficies solo cedit*), imajući u vidu da se ove građevine i objekti nalaze ispod površine zemlje, tj. ispod katastarskih čestica kojima nije vlasnik Republika Hrvatska, već treće osobe. S obzirom na odredbu članka 19. stavka 1. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara prema kojoj je dobro za koje se predmnijeva da ima svojstva kulturnoga dobra, a nalazi se ili se nađe u zemlji, vlasništvo Republike Hrvatske, potrebno je Zakonom o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara drugačije urediti provedbu uspostave jedinstva nekretnine, kako bi se omogućilo pravno odvajanje katastarskih čestica, čestica zemljine površine, od građevina arheološkog značenja i rudarskih i drugih objekata koje se nalaze ispod površine zemlje. Za građevine i objekte ispod površine zemlje potrebno je uspostaviti posebno pravno uređenje u pogledu vlasništva i upisa u zemljišnu knjigu.

Za građevine arheološkog značaja koje su od interesa za Republiku Hrvatsku, rudarske i slične objekte ispod površine zemlje zakonom se predviđa određivanje odvajanja u pravnom smislu od katastarskih čestica koje se nalaze iznad njih, što utvrđuje rješenjem Ministarstvo kulture kada su ispunjene sve propisane pretpostavke. Na ovaj će se način znatno olakšati rješavanje pitanja vlasništva, očuvanja, obnove i upravljanja ovim kulturnim dobrima, a što uključuje i rješavanje ovih pitanja, između ostalih, i za podrumne Dioklecijanove plače koji su upisani u Listu svjetske baštine. S tim u vezi, Vlada Republike Hrvatske je zaključkom od 4. svibnja 2018. godine zadužila nadležna tijela državne uprave za iznalaženje rješenja vlasničko-pravnih odnosa vezanih uz vlasništvo podruma Dioklecijanove plače što predložene zakonske izmjene trebaju omogućiti. Člankom 9. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima (Narodne novine, br. 91/96, 68/98, 137/99, 22/00, 73/00, 114/01, 79/06, 141/06, 146/08, 38/09, 153/09, 143/12 i 152/14) propisano je da pojedinačnu nekretninu čini zemljišna čestica, uključujući i sve što je s njom razmjerno trajno povezano na njezinoj površini ili ispod nje; ali kad je više zemljišnih čestica upisano u zemljišnoj knjizi u isti zemljišnoknjižni uložak, one su pravno sjedinjene u jedno tijelo (zemljišnoknjižno tijelo), koje je kao takvo jedna nekretnina. Međutim, člankom 366. navedenog Zakona propisano je da je institut pravnog jedinstva nekretnine posebnim zakonom moguće urediti i drukčije što upravo predstavlja primjer građevina arheološkog značaja i drugih objekata ispod površine zemlje, kako je prethodno navedeno.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara propisuje pravo prvokupa na kulturnom dobru istodobno za Republiku Hrvatsku, Grad Zagreb i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave, pri čemu se ova odredba ne primjenjuje na nekretnine unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline koje nisu kao kulturno dobro zaštićene posebnim rješenjem. Kako Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave u brojnim slučajevima ne nalaze interes za kupnju kulturnih dobara određene vrste, potrebno je omogućiti navedenim ovlaštenicima prava prvokupa da mogu donijeti odluku da se neće koristiti pravom prvokupa u određenom vremenskom razdoblju ili za određena kulturna dobra. U tom slučaju vlasnici kulturnih dobara nisu dužni podnositi ponude radi realizacije prava prvokupa što će olakšati pravni promet nekretninama.

Prema članku 12. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara svojstvo kulturnoga dobra, na temelju stručnog vrednovanja, utvrđuje Ministarstvo kulture rješenjem. Novim Zakonom o muzejima (Narodne novine, broj 61/18) propisan je drukčiji način utvrđenja svojstva kulturnog dobra za muzejsku građu, tako da muzejska građa stječe status kulturnog dobra upisom u inventarne knjige javnih muzeja, a inventarne knjige postaju dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske. S obzirom na navedeno, pravno uređenje stjecanja statusa kulturnog dobra za muzejsku građu različito je riješeno u dva zakonska propisa, pa je stoga potrebno odgovarajuće uskladiti odredbe Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara s odredbama Zakona o muzejima te propisati iznimku u odnosu na primjenu članka 12. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Također se predviđa drugačije uređenje uspostavljanja zaštite knjižnične građe kao kulturnog dobra, kako bi se osigurala zaštita knjižnične građe u okviru knjižničnog sustava Republike Hrvatske. Slijedom toga, potrebno je ovim zakonom predvidjeti i urediti način uspostave zaštite knjižnične građe kao kulturnog dobra, imajući u vidu spomeničku vrijednost knjižnične građe koja se nalazi u knjižnicama u Republici Hrvatskoj.

Dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara u Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara uređeno je na način da se dopuštenje izdaje pravnim i fizičkim osobama. Imajući u vidu da se radi o poslovima zaštite i očuvanja kulturnih dobara za koje je potrebno osigurati odgovarajuću stručnu osposobljenost neposrednih izvršitelja radova, predlaže se, s obzirom na dosadašnje iskustvo u praksi, pojednostaviti način dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Prema predloženom uređenju, dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara treba ishoditi samo fizička osoba radi utvrđivanja njezine stručne osposobljenosti, a za pravne osobe i obrtnika se predmnijeva da imaju dopuštenje ako su osigurale rad fizičke osobe za koju je utvrđena stručna osposobljenost bilo na temelju stručnog zvanja (restaurator, konzervator i drugo) ili dobivenog dopuštenja kako je prethodno navedeno. Na ovaj način značajno će se olakšati poslovanje gospodarskih subjekata u ovom području.

2. Osnovna pitanja koja se trebaju urediti zakonom

Predloženim zakonom uređuju se sljedeća pitanja:

- definira se kontaktna zona kulturnog dobra koje se upisuje u Listu svjetske baštine ili u Listu svjetske ugrožene baštine, kao područja koje okružuje kulturno dobro i za koje se utvrđuje način zaštite u cilju osiguranja zaštite vrijednosti kulturnog dobra

- određuje se način utvrđivanja granica za kulturni krajolik i podmorske arheološke lokalitete
- briše se odredba o javnoj objavi upisa, promjene i brisanja kulturnog dobra u Narodnim novinama jer se svi podaci o kulturnim dobrima objavljuju putem Registra kulturnih dobra Republike Hrvatske koji je javna knjiga, objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva kulture
- pravno se odvaja građevina arheološkog značaja i drugi arheološki lokaliteti te rudarski objekti od interesa za Republiku Hrvatsku koji se nalaze ispod zemljine površine od katastarskih čestica koje se nalaze iznad njih te se propisuje postupak utvrđivanja statusa javnog dobra u općoj uporabi
- uređuje se korištenje zakonskog prava prvokupa na kulturnim dobrima, na način da Republika Hrvatska i jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave mogu donijeti odluku da se u određenom vremenskom razdoblju ili za određena kulturna dobra neće koristiti pravom prvokupa, čime se olakšava pravni promet nekretninama na njihovom području
- usklađuje se Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara s novim Zakonom o muzejima, u dijelu koji se odnosi na utvrđenje zaštite muzejske građe kao kulturnog dobra tako da inventarne knjige javnih muzeja postaju dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske
- uređuje se zaštita i očuvanje knjižnične građe kao kulturnog dobra na način da katalozi knjižnica postaju dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske, a rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra donosi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu
- pojednostavljuje se postupak dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, na način da se navedeno dopuštenje izdaje fizičkoj osobi, stručno osposobljenoj za rad na kulturnim dobrima, a pravna osoba i obrtnik koji obavljaju radove na kulturnim dobrima obvezni su osigurati rad fizičke osobe koja ima dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (ugovor o radu, ugovor o djelu, ugovor o izvršenju radova i drugo).

3. Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći:

- definirat će se kontaktna zona kulturnih dobara koja se upisuju u Listu svjetske baštine ili u Listu ugrožene svjetske baštine. Za navedenu zonu utvrdit će se način zaštite koja će se ugraditi u prostorne planove te na taj način osigurati zaštitu samog kulturnog dobra
- odredit će se način utvrđivanja granica za kulturni krajolik i podvodne arheološke lokalitete
- izbrisat će se zakonska odredba o objavi upisa, promjene i brisanja kulturnog dobra u Narodnim novinama jer su upisani podaci već objavljeni u Registru kulturnih dobara Republike Hrvatske koji je javna knjiga, objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva kulture
- pravno će se urediti status građevina arheološkog značaja rudarskih i sličnih objekata od interesa za Republiku Hrvatsku koji se nalaze ispod površine zemlje, što će omogućiti rješavanje pitanje vlasništva, upravljanja i korištenja te njihove cjelovite zaštite
- dodatnim uređenjem korištenja prava prvokupa na kulturnim dobrima za Republiku Hrvatsku i jedinice lokalne i regionalne (područne) samouprave olakšat će se pravni promet nekretninama na njihovom području

- postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju provodit će javni muzeji upisom u inventarnu knjigu građe i dokumentacije, čime se ujedno usklađuju odredbe Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara i novog Zakona o muzejima. Također će se urediti postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu te će katalogi javnih knjižnica i knjižnica u sastavu pravnih osoba kojima su osnivači Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u njihovom pretežitom vlasništvu, postati dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske
- postupak dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara pojednostavit će se na način da će navedeno dopuštenje biti potrebno samo fizičkoj osobi radi utvrđivanja stručne osposobljenosti za rad na kulturnom dobru, dok će pravna osoba i obrtnik koji obavljaju navedene poslove biti u obvezi osigurati rad fizičke osobe koja ima navedeno dopuštenje ili odgovarajuće stručno zvanje.

III. OCJENA SREDSTAVA POTREBNIH ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provođenje ovoga zakona nije potrebno osigurati dodatna financijska sredstva u državnom proračunu Republike Hrvatske.

IV. PRIJEDLOG ZA DONOŠENJE ZAKONA PO HITNOM POSTUPKU

Osnova za donošenje ovoga zakona po hitnom postupku sadržana je u članku 204. stavku 1. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, br. 81/13, 113/16, 69/17 i 29/18), i to u osobito opravdanim razlozima.

Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara potrebno je hitno uskladiti s novim Zakonom o muzejima kojim je na drukčiji način uređeno pitanje uspostave statusa kulturnog dobra za muzejsku građu. Prema novom Zakonu o muzejima muzejska građa stječe status kulturnog dobra upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja, a ne temeljem rješenja Ministarstva kulture. Također je pitanje uspostavljanja statusa kulturnog dobra potrebno predvidjeti i urediti i za knjižničnu građu u skladu s planiranim izmjenama toga pravnog režima.

Nužno je potrebno žurno riješiti pravni status građevina od arheološkog značaja, uključujući rudarske i slične objekte, koji su od interesa za Republiku Hrvatsku, a za koje nije riješeno pitanje upravljanja i korištenja iz razloga neriješenih vlasničkopravnih odnosa, a što je posljedica primjene načela jedinstvenosti nekretnine (*superficies solo cedit*), u slučaju kada se te građevine i objekti nalaze ispod površine zemlje, a vlasnik zemljišta nije Republika Hrvatska. Potrebno je ovim zakonom urediti pitanje vlasništva i upravljanja navedenim građevinama i objektima, što uključuje i pitanje rješavanja vlasničkopravnih odnosa u pogledu Dioklecijanove palače koja je upisana u Listu svjetske baštine, o čemu je Vlada Republike Hrvatske 4. svibnja 2018. godine donijela Zaključak.

Iz navedenih razloga predlaže se donošenje ovoga zakona po hitnom postupku.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA

Članak 1.

U Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 69/99, 151/03, 157/03 - ispravak, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17), u članku 6. iza točke 5. dodaju se nove točke 6. i 7. koje glase:

"6. građevina arheološkog značaja je građevina ili dio građevine koja čini jednu funkcionalnu cjelinu i nalazi se ispod površine zemlje,

7. kontaktna zona je područje koje okružuje kulturno dobro upisano u Listu svjetske baštine ili u Listu ugrožene svjetske baštine i za koje se određuju mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnog dobra,".

Dosadašnje točke 6. do 19. postaju točke 8. do 21.

Članak 2.

U članku 12. stavci 2. i 3. mijenjaju se i glase:

"Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka za nepokretno kulturno dobro obvezno se utvrđuju granice kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i općinskom sudu radi zabilježbe u katastru i zemljišnoj knjizi svojstva kulturnoga dobra na katastarskim česticama utvrđenim ovim rješenjem, te lučkoj kapetaniji kada se rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra odnosi na podvodno arheološko nalazište.

Iznimno od stavka 2. ovoga članka granice kulturnog krajolika mogu se odrediti opisno (vodotoci, ceste, pruge i drugo) kada je to provedivo u prostornom planu, granice podvodnih arheoloških nalazišta geo-referenciranim točkama/koordinatama, a granice podmorskih arheoloških nalazišta geo-referentnim točkama u WGS 84 koordinatnom sustavu, o čemu se rješenje dostavlja katastru.".

Članak 3.

U članku 14. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase:

"Inventarne knjige javnih muzeja i katalozi javnih knjižnica i knjižnica u sastavu pravnih osoba kojima su osnivači Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u njihovom pretežitom vlasništvu, sastavni su dio Registra. Ministar kulture propisuje pravilnikom oblik, sadržaj i način vođenja Registra.".

Članak 4.

Članak 16. briše se.

Članak 5.

Iza članka 19. dodaju se članci 19.a i 19.b koji glase:

"Članak 19.a

Građevina arheološkog značaja od interesa za Republiku Hrvatsku koja se nalazi ispod površine zemlje i čini jednu funkcionalnu cjelinu prema ovom Zakonu nije povezana s katastarskim česticama koje se nalaze iznad nje, javno je dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, što se utvrđuje rješenjem Ministarstva kulture.

Kada se građevina iz stavka 1. ovoga članka proteže ispod jedne ili više katastarskih čestica, upis javnog dobra u općoj uporabi provest će se za cijelu građevinu.

Građevina iz stavka 1. ovoga članka može se ustupiti na upravljanje i korištenje jedinicama lokalne i/ili jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalazi, na njihov zahtjev.

Dostava rješenja iz stavka 1. ovoga članka obavlja se objavom na mrežnim stranicama Ministarstva kulture.

Dostava rješenja iz stavka 1. ovoga članka smatra se obavljenom istekom osmoga dana od dana objave na mrežnim stranicama Ministarstva kulture.

Rješenje iz stavka 1. ovoga članka dostavlja se tijelu nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu radi provedbe u zemljišnoj knjizi.

Odredbe ovoga članka primjenjuju se i na rudarske i slične objekte.

Članak 19.b

Građevina iz članka 19.a stavka 1. ovoga Zakona upisuje se temeljem rješenja iz članka 19.a stavka 1. ovoga Zakona kao posebno zemljišnoknjižno tijelo u posjedovnici novog zemljišnoknjižnog uloška, koji se radi toga osniva, uz naznaku brojeva zemljišnoknjižnih čestica ispod kojih se građevina nalazi.

U vlastovnicu zemljišnoknjižnog uloška iz stavka 1. ovoga članka upisuje se javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis pravne osobe kojoj je ono dano na upravljanje i korištenje.

Odredbe stavaka 1. i 2. ovoga članka primjenjuju se i na rudarske i slične objekte."

Članak 6.

U članku 37. iza stavka 5. dodaje se stavak 6. koji glasi:

"Ovlaštenici prava prvokupa iz stavka 1. ovoga članka mogu donijeti odluku da se u određenom vremenskom razdoblju ili za određena kulturna dobra neće koristiti pravom prvokupa. Ova odluka objavljuje se na mrežnim stranicama ovlaštenika."

Članak 7.

Članak 55. mijenja se i glasi:

"Za kulturna dobra nadležno tijelo utvrđuje sustav mjera zaštite prema ovom Zakonu i pravilniku kojega donosi ministar kulture.

Za nepokretna kulturna dobra iz članka 71. ovoga Zakona sustav mjera zaštite obuhvaća i kontaktnu zonu kulturnog dobra."

Članak 8.

U članku 56. stavak 2. mijenja se i glasi:

"Konzervatorsku podlogu utvrđuje nadležno tijelo za područje obuhvata prostornog plana, a ona sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnoga dobra, kao i granice kontaktne zone kulturnoga dobra te način zaštite u području kontaktne zone."

Iza stavaka 2. dodaje se novi stavak 3. koji glasi:

"U slučaju kad nadležno tijelo nije utvrdilo konzervatorsku podlogu dužno je na zahtjev nositelja izrade prostornog plana utvrditi sustav mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata prostornog plana uključujući i granice kontaktne zone kulturnoga dobra te način zaštite na području kontaktne zone."

Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Članak 9.

Članak 57. mijenja se i glasi:

"Radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesne cjeline obvezno se izrađuje konzervatorska podloga za područje te cjeline, a koja uključuje i područje kontaktne zone iz članka 55. stavka 2. ovoga Zakona."

Članak 10.

Članak 98. mijenja se i glasi:

"Poslove na zaštiti muzejske građe i muzejske dokumentacije, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju javni muzeji u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima koji uređuju muzejsku djelatnost.

Iznimno od odredbe članka 12. ovoga Zakona, postupak utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra za muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju provodi javni muzej te upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja muzejska građa i muzejska dokumentacija stječu status kulturnoga dobra.

Upis u inventarnu knjigu iz stavka 2. ovoga članka nije upravni akt."

Članak 11.

Iza članka 99. dodaje se članak 99.a koji glasi:

"Članak 99.a

Poslove na zaštiti knjižnične građe, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju knjižnice u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima koji uređuju knjižničnu djelatnost.

Iznimno od odredbe članka 12. ovoga Zakona, postupak utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu, osim one za koju je status kulturnoga dobra utvrđen zakonom kojim se uređuje knjižnična djelatnost, provodi i rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra donosi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu na prijedlog javne knjižnice, odnosno pravne osobe u čijem je sastavu knjižnica, na način propisan ovim Zakonom.

Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dužna je rješenje iz stavka 2. ovoga članka dostaviti Ministarstvu kulture radi upisa u Registar.

Protiv rješenja iz stavka 2. ovoga članka može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture."

Članak 12.

Članak 100. mijenja se i glasi:

"Poslovi istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara mogu se obavljati samo uz dopuštenje koje fizičkoj osobi izdaje rješenjem Ministarstvo kulture, ako fizička osoba ima odgovarajuće obrazovanje i iskustvo stečeno u radu na kulturnim dobrima, odnosno utvrđenu stručnu osposobljenost, sukladno pravilniku iz stavka 7. ovoga članka.

Iznimno od stavka 1. ovoga članka, fizička osoba u smislu ovoga Zakona ima dopuštenje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova određene uže specijalnosti ako ima stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova stečeno prema članku 101. ovoga Zakona ili zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost.

Pravna osoba u smislu ovoga Zakona ima dopuštenje za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka ako za obavljanje registrirane djelatnosti osigura rad fizičke osobe iz stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova određene uže specijalnosti osigura rad fizičke osobe iz stavka 2. ovoga članka.

Odredba stavka 3. ovoga članka primjenjuje se i na obrtnika koji osigura rad fizičke osobe iz stavaka 1. i 2. ovoga Zakona, za slučaj kada obrtnik kao fizička osoba nema za te poslove dopuštenje u smislu ovoga Zakona.

Ministarstvo kulture vodi Upisnik fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo pravilnikom propisuje uvjete koje mora ispunjavati fizička osoba za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka."

Članak 13.

Iza članka 100. dodaje se članak 100.a koji glasi:

"Članak 100.a

Ministarstvo kulture oduzet će rješenjem fizičkoj osobi izdano dopuštenje iz članka 100. stavka 1. ovoga Zakona ako:

- postupa protivno odredbama ovoga Zakona i pravilnika donesenim na temelju ovoga Zakona
- se utvrdi da poslove za koje joj je izdano dopuštenje ne obavlja sukladno pravilima struke radi čega je nastala šteta na kulturnom dobru
- je pokrenut kazneni postupak zbog oštećenja ili uništenja kulturnog dobra
- je obavljala ili obavlja poslove predviđene člankom 100. stavkom 1. ovoga Zakona bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela
- se naknadno utvrdi da podaci na temelju kojih je izdano dopuštenje nisu istiniti
- se naknadno promijene uvjeti na temelju kojih je izdano dopuštenje, odnosno ako fizička osoba kojoj je izdano dopuštenje prestane ispunjavati propisane uvjete
- je obavljala ili obavlja poslove predviđene člankom 100. stavkom 1. ovoga Zakona kao neregistriranu djelatnost suprotno zakonu kojim se uređuje zabrana obavljanja neregistrirane djelatnosti.

Protiv rješenja iz stavka 1. ovoga članka nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor.

Temeljem izvršnog rješenja iz stavka 1. ovoga članka Ministarstvo kulture brisat će fizičku osobu, odnosno obavljanje određenih poslova iz Upisnika."

Prijelazne i završne odredbe

Članak 14.

Ministar kulture donijet će u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona pravilnike iz članaka 3., 7. i 12. ovoga Zakona.

Do stupanja na snagu propisa iz stavka 1. ovoga članka primjenjivat će se:

- Pravilnik o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske (Narodne novine, br. 89/11 i 130/13)
- Pravilnik o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara (Narodne novine, br. 74/03 i 44/10).

Članak 15.

Ovaj Zakon stupa na snagu osmoga dana od dana objave u Narodnim novinama.

OBRAZLOŽENJE

Člankom 1. se u članku 6. iza točke 5. dodaju nove točke 6. i 7. kojima se definira značenje pojma građevina arheološkog značaja te se propisuje da je to građevina ili dio građevine koja čini jednu funkcionalnu cjelinu i nalazi se ispod površine zemlje. Definira se i kontaktna zona kao područje koje okružuje kulturno dobro upisano u Listu svjetske baštine ili u Listu ugrožene svjetske baštine i za koje se određuju mjere radi osiguranja zaštite vrijednosti kulturnog dobra. Također je propisano da dosadašnje točke 6. do 19. postaju točke 8. do 21.

Člankom 2. propisuje se da se u članku 12. mijenja stavak 2. kojim se propisuje da se rješenjem iz stavka 1. ovoga članka za nepokretno kulturno dobro obvezno utvrđuju granice kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i općinskom sudu radi zabilježbe u katastru i zemljišnoj knjizi svojstva kulturnoga dobra na katastarskim česticama utvrđenim ovim rješenjem, te lučkoj kapetaniji kada se rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra odnosi na podvodno arheološko nalazište. Nadalje, stavak 3. mijenja se te se određuje da se Iznimno granice kulturnog krajolika mogu se odrediti opisno (vodotoci, ceste, pruge i drugo) kada je to provedivo u prostornom planu, granice podvodnih arheoloških nalazišta geo-referenciranim točkama/koordinatama, a granice podmorskih arheoloških nalazišta geo-referentnim točkama u WGS 84 koordinatnom sustavu, o čemu se rješenje dostavlja katastru.

Člankom 3. u članku 14. mijenjaju se stavci 3. i 4. te se istima propisuje da su inventarne knjige javnih muzeja i katalozi javnih knjižnica i knjižnica u sastavu pravnih osoba kojima su osnivači Republika Hrvatska i jedinice lokalne i područne (regionalne) samouprave te pravne osobe u njihovom pretežitom vlasništvu, sastavni su dio Registra. Ministar kulture propisuje pravilnikom oblik, sadržaj i način vođenja navedenog Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Člankom 4. briše se dosadašnji članak 16., tj. odredba o javnoj objavi upisa, promjene i brisanja kulturnog dobra u Narodnim novinama, jer se svi podaci o kulturnim dobrima objavljuju putem Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske koji je javna knjiga, objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva kulture

Člankom 5. se iza članka 19. dodaju članci 19.a i 19.b. Člankom 19.a se propisuje da građevina arheološkog značaja od interesa za Republiku Hrvatsku koja se nalazi ispod površine zemlje i čini jednu funkcionalnu cjelinu, prema ovom Zakonu nije povezana s katastarskim česticama koje se nalaze iznad nje, javno je dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, što se utvrđuje rješenjem Ministarstva kulture. Kada se navedena građevina proteže ispod jedne ili više katastarskih čestica, upis javnog dobra u općoj uporabi provest će za cijelu građevinu. Navedena građevina može se ustupiti na upravljanje i korištenje jedinicama lokalne i/ili jedinicama područne (regionalne) samouprave na čijem se području nalazi, na njihov zahtjev. Dostava rješenja o građevini od arheološkog značaja obavlja se objavom na mrežnim stranicama Ministarstva kulture. Dostava rješenja smatra se obavljenom istekom osmoga dana od dana objave na mrežnim stranicama Ministarstva kulture. Nadalje, također se propisuje da se navedeno rješenje dostavlja tijelu nadležnom za katastar i nadležnom općinskom sudu radi provedbe u zemljišnoj knjizi, a odredbe ovoga članka primjenjuju se i na rudarske i slične objekte.

Člankom 19.b se propisuje da se navedena građevina upisuje temeljem rješenja kojim se proglašava građevinom od arheološkog značaja kao posebno zemljišnoknjižno tijelo u posjedovnici novog zemljišnoknjižnog uloška, koji se radi toga osniva, uz naznaku brojeva zemljišnoknjižnih čestica ispod kojih se građevina nalazi. U vlastovnicu toga zemljišnoknjižnog uloška upisuje se javno dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske uz upis pravne osobe kojoj je ono dano na upravljanje i korištenje, a navedene odredbe primjenjuju se i na rudarske i slične objekte.

Člankom 6. u članku 37. iza stavka 5. dodaje se stavak 6. kojim je propisano da ovlaštenici prava prvokupa mogu donijeti odluku da se u određenom vremenskom razdoblju ili za određena kulturna dobra neće koristiti pravom prvokupa. Ova odluka objavljuje se na mrežnim stranicama ovlaštenika.

Člankom 7. mijenja se članak 55. na način da se propisuje da za kulturna dobra nadležno tijelo utvrđuje sustav mjera zaštite prema ovom Zakonu i pravilniku kojega donosi ministar kulture, te da za ugrožena nepokretna kulturna dobra sustav mjera zaštite obuhvaća i kontaktnu zonu kulturnog dobra.

Člankom 8. u članku 56. stavak 2. mijenja se i propisuje da konzervatorsku podlogu utvrđuje nadležno tijelo za područje obuhvata prostornog plana, a ona sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnog dobra, kao i granice kontaktne zone kulturnog dobra te način zaštite u području kontaktne zone. Iza stavka 2. dodaje se novi stavak 3. koji propisuje da u slučaju kad nadležno tijelo nije utvrdilo konzervatorsku podlogu je dužno na zahtjev nositelja izrade prostornog plana utvrditi sustav mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata prostornog plana uključujući i granice kontaktne zone kulturnog dobra te način zaštite na području kontaktne zone. Dosadašnji stavak 3. postaje stavak 4.

Člankom 9. mijenja se članak 57. te se propisuje da se radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesne cjeline obvezno izrađuje konzervatorska podloga za područje te cjeline, a koja uključuje i područje kontaktne zone.

Člankom 10. mijenja se članak 98. tako da se propisuje da poslove na zaštiti muzejske građe i muzejske dokumentacije, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju javni muzeji u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima koji uređuju muzejsku djelatnost, a postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za muzejsku građu i muzejsku dokumentaciju provodi javni muzej te upisom u inventarnu knjigu javnog muzeja muzejska građa i muzejska dokumentacija stječu status kulturnog dobra. Upis u inventarnu knjigu nije upravni akt.

Člankom 11. se iza članka 99. dodaje članak 99.a kojim se propisuje da poslove na zaštiti knjižnične građe, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju knjižnice u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima koji uređuju knjižničnu djelatnost, a postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu, osim one za koju je status kulturnoga dobra utvrđen zakonom kojim se uređuje knjižnična djelatnost, provodi i rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra donosi Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu na prijedlog javne knjižnice, odnosno pravne osobe u čijem je sastavu knjižnica, na način propisan ovim Zakonom. Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu dužna je rješenje o utvrđenju svojstva kulturnog dobra za knjižničnu građu dostaviti Ministarstvu kulture radi upisa u Registar. Protiv navedenog rješenja može se podnijeti žalba Ministarstvu kulture.

Člankom 12. mijenja se članak 100. kojim se propisuje da se poslovi istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara mogu obavljati samo uz dopuštenje koje fizičkoj osobi izdaje rješenjem Ministarstvo kulture ako fizička osoba ima odgovarajuće obrazovanje i iskustvo stečeno u radu na kulturnim dobrima odnosno utvrđenu stručnu osposobljenost, sukladno pravilniku iz stavka 7. ovoga članka. Što se tiče odgovarajućeg obrazovanja, radi se o restauratorskom studiju određene specijalnosti odnosno studiju uže specijalnosti zavisno od vrste poslova za koje se traži dopuštenje. Iznimno od navedenog, fizička osoba u smislu ovoga Zakona ima dopuštenje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova određene uže specijalnosti ako ima stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova temeljem činjenice da je kao zaposlenik Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, gradova i općina stekla stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili temeljem zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost. Pravna osoba u smislu ovoga Zakona ima dopuštenje za obavljanje poslova istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara ako za obavljanje registrirane djelatnosti osigura rad fizičke osobe koja ima dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara odnosno ako za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova određene uže specijalnosti osigura rad fizičke osobe koja je stekla stručno zvanje temeljem činjenice da je kao zaposlenik Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, gradova i općina stekla stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili temeljem zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost. Navedena odredba primjenjuje se i na obrtnika koji osigura rad navedene fizičke osobe, za slučaj kada obrtnik kao fizička osoba nema za te poslove dopuštenje u smislu ovoga Zakona. Ministarstvo kulture vodi Upisnik navedenih fizičkih osoba. Protiv rješenja kojim se izdaje ili odbija izdavanje dopuštenja za poslove istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara nije dopuštena žalba, ali se može pokrenuti upravni spor. Ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra nadležnog za gospodarstvo pravilnikom propisuje uvjete koje mora ispunjavati fizička osoba za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara.

Člankom 13. dodaje se iza članka 100. novi članak 100.a koji propisuje da će Ministarstvo kulture oduzeti rješenjem fizičkoj osobi izdano dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, ako fizička osoba postupa protivno odredbama ovoga Zakona i pravilnicima donesenim na temelju ovoga Zakona, ako se utvrdi da poslove za koje joj je izdano dopuštenje ne obavlja sukladno pravilima struke radi čega je nastala šteta na kulturnom dobru, ako je pokrenut kazneni postupak zbog oštećenja ili uništenja kulturnog dobra, ako je obavljala ili obavlja poslove bez prethodnog odobrenja nadležnog tijela, ako se naknadno utvrdi da podaci na temelju kojih je izdano dopuštenje nisu istiniti, ako se naknadno promjene uvjeti na temelju kojih je izdano dopuštenje, odnosno ako fizička osoba kojoj je izdano dopuštenje prestane ispunjavati propisane uvjete te ako je obavljala ili obavlja poslove kao neregistriranu djelatnost suprotno zakonu kojim se uređuje zabrana obavljanja neregistrirane djelatnosti. Također se propisuje da protiv rješenja kojim se oduzima dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara nije dopuštena žalba ali se može pokrenuti upravni spor. Propisuje se da će temeljem izvršnog rješenja kojim se oduzima dopuštenje za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara Ministarstvo kulture brisati fizičku osobu, odnosno obavljanje određenih poslova iz Upisnika.

Člankom 14. propisuje se prijelazna odredba.

Člankom 15. propisuje se stupanje na snagu ovoga Zakona.

ODREDBE VAŽEĆEG ZAKONA O ZAŠTITI I OČUVANJU KULTURNIH DOBARA KOJE SE MIJENJAJU, ODNOSNO DOPUNJUJU

Članak 6.

Pojedini pojmovi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeća značenja:

1. zaštita kulturnog dobra jest poglavito provedba mjera zaštite pravne i stručne naravi propisanih odredbama ovoga Zakona, a sukladnih pravilima konzervatorske struke,
2. očuvanje kulturnoga dobra jest provedba mjera zaštite i očuvanja radi produženja trajanja spomeničkih svojstava kulturnoga dobra,
3. čuvanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra i osiguravanje njegove zaštite od svakog ugrožavanja toga dobra ili njegovih spomeničkih svojstava, kao i svake druge protupravne ili neovlaštene uporabe,
4. održavanje kulturnoga dobra je sustavno praćenje stanja kulturnoga dobra te poduzimanje mjera i radova nužnih za očuvanje spomeničkih svojstava, cjelovitosti i namjene kulturnoga dobra,
5. kulturno-povijesnom cjelinom smatra se naselje ili dio naselja, kao i područje, koji su zaštićeni kao kulturno dobro,
6. nositelj prava na kulturnom dobru smatra se osim vlasnika i nositelj drugih stvarnih i obveznih prava na kulturnom dobru,
7. imatelj kulturnoga dobra jest svaka osoba koja na bilo koji način i po bilo kojoj osnovi drži kulturno dobro,
8. sustav mjera zaštite kulturnoga dobra jest ukupnost svih zaštitnih mjera utvrđenih radi potpune zaštite i očuvanja pojedinoga kulturnog dobra,
9. nadležno tijelo je Konzervatorski odjel Ministarstva kulture na čijem se području kulturno dobro nalazi, a za područje Grada Zagreba Gradski zavod za zaštitu spomenika kulture i prirode u Zagrebu,
10. konzervatorski elaborat je stručni dokument koji se izrađuje za potrebe zahvata na pojedinačno zaštićenoj građevini u slučaju promjena koje mogu utjecati na tehničko stanje, odnosno svojstva kulturnoga dobra, te za postojeću građevinu ili planiranu izgradnju unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline na lokaciji koja je od interesa za očuvanje svojstava kulturno-povijesne cjeline,
11. konzervatorska podloga je stručna dokumentacija koja sadrži grafički i tekstualni dio, a obuhvaća identifikaciju, analizu stanja, valorizaciju i mjere očuvanja kulturno-povijesnih vrijednosti na području obuhvata,

12. kulturni predmet je predmet koji je kategoriziran ili definiran od strane države članice Europske unije, prije ili nakon njegova nezakonitog iznošenja s državnog područja te države članice, kao dio »nacionalnog blaga koje ima umjetničku, povijesnu ili arheološku vrijednost« prema nacionalnom zakonodavstvu ili u okviru administrativnih postupaka, a u smislu članka 36. Ugovora o funkcioniranju Europske unije,

13. nezakonito iznesen kulturni predmet s državnog područja države članice Europske unije je kulturni predmet:

(a) iznesen s državnog područja države članice kršenjem njezinih propisa o zaštiti nacionalnog blaga ili kršenjem Uredbe (EZ) br. 116/2009 ili

(b) koji nije vraćen nakon isteka roka zakonitog privremenog iznošenja ili bilo koje kršenje nekog drugog uvjeta kojim se uređuje takvo privremeno iznošenje,

14. država članica Europske unije koja je zatražila povrat kulturnog predmeta je država članica s čijeg je državnog područja kulturni predmet nezakonito iznesen,

15. država članica Europske unije od koje se traži povrat kulturnog predmeta je država članica na čijem se državnom području nalazi kulturni predmet nezakonito iznesen s državnog područja druge države članice Europske unije,

16. povrat kulturnog predmeta je fizički povrat kulturnog predmeta na državno područje države članice Europske unije koja je zatražila povrat,

17. samostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za vlastiti račun izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

18. nesamostalni posjednik kulturnog predmeta je osoba koja za treću osobu izvršava faktičnu vlast na kulturnom predmetu,

19. javne zbirke su zbirke koje su u skladu sa zakonodavstvom države članice Europske unije definirane kao javne i koje su u vlasništvu te države članice, lokalnog ili područnog tijela u toj državi članici ili institucije koja se nalazi na državnom području te države članice, pod uvjetom da je takva institucija u vlasništvu države članice ili lokalnog ili područnog tijela ili je u znatnoj mjeri od njih financirana.

Članak 12.

Svojstvo kulturnoga dobra, na temelju stručnog vrednovanja, utvrđuje Ministarstvo kulture rješenjem koje može donijeti bez prethodnog izjašnjenja stranke.

Rješenjem iz stavka 1. ovoga članka obvezno se utvrđuju prostorne međe kulturnoga dobra koje se zaštićuje, a dostavlja se nadležnom katastru i sudu radi zabilježbe u katastru i zemljišnoj knjizi svojstva kulturnoga dobra i prostornih međa kulturnoga dobra na katastarskim česticama utvrđenim ovim rješenjem, te lučkoj kapetaniji kada se rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra odnosi na podvodno arheološko nalazište.

Dostava rješenja iz stavka 1. ovoga članka u slučaju kada se utvrđuje svojstvo kulturnoga dobra za kulturno-povijesne cjeline i arheološka nalazišta obavlja se objavom rješenja u dnevnim novinama koje izlaze na području na kojem se nekretnina nalazi.

Rješenjem iz stavka 1. određuje se sustav mjera zaštite kulturnoga dobra i obveza upisa kulturnoga dobra u Registar, Listu zaštićenih kulturnih dobara.

Žalba na rješenje iz stavka 1. ovoga članka ne odgađa izvršenje rješenja. Rješenje o žalbi donosi Povjerenstvo za žalbe iz članka 78. stavka 4. ovoga Zakona.

Članak 14.

Kulturna dobra upisuju se u Registar.

Registar je javna knjiga koju vodi Ministarstvo kulture.

Registar se sastoji od tri liste i to: Liste zaštićenih kulturnih dobara, Liste kulturnih dobara nacionalnog značenja i Liste preventivno zaštićenih dobara.

Ministar kulture propisuje oblik, sadržaj i način vođenja Registra.

Članak 16.

Upisi u Registar, promjene i brisanje iz njega objavljuju se u »Narodnim novinama«.

Pri objavi iz stavka 1. ovoga članka za nepokretna kulturna dobra ne objavljuju se podaci o vlasniku, a za pokretna kulturna dobra objavljuju se podaci o tome gdje se kulturno dobro nalazi, kada je to moguće.

Članak 37.

Vlasnik koji namjerava prodati kulturno dobro dužan ga je prije prodaje istodobno ponuditi Republici Hrvatskoj, županiji, Gradu Zagrebu, gradu ili općini na čijem se području to kulturno dobro nalazi, navodeći cijenu i druge uvjete prodaje. Ova odredba ne primjenjuje se na nekretninu unutar zaštićene kulturno-povijesne cjeline koja nije kao kulturno dobro zaštićena posebnim rješenjem.

Prvenstvo u ostvarenju prava prvokupa ima grad ili općina u odnosu na županiju i Grad Zagreb, pa Republika Hrvatska.

Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad ili općina mora se očitovati o toj ponudi u roku od 60 dana od dana primitka pisane ponude.

Ako se pravna osoba iz stavka 3. ovoga članka ne namjerava koristiti svojim pravom prvokupa, dužna je u roku od 30 dana od dana primitka ponude o tome obavijestiti druge pravne osobe koje imaju pravo prvokupa i vlasnika.

Nakon isteka roka iz stavka 3. ovoga članka vlasnik može kulturno dobro prodati drugoj osobi uz cijenu koja ne može biti niža od cijene navedene u ponudi i pod uvjetima koji za kupca nisu povoljniji od uvjeta sadržanih u ponudi iz stavka 1. ovoga članka.

Članak 55.

Za kulturna dobra nadležno tijelo utvrđuje sustav mjera zaštite prema ovom Zakonu i posebnom propisu kojega donosi ministar kulture.

Članak 56.

Dokumenti prostornog uređenja, ovisno o vrsti i području obuhvata, obavezno sadrže podatke iz konzervatorske podloge sa sustavom mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana.

Konzervatorsku podlogu utvrđuje nadležno tijelo, a ona sadrži opće i posebne uvjete zaštite i očuvanja kulturnih dobara u području obuhvata plana. U slučaju kada nadležno tijelo nije utvrdilo konzervatorsku podlogu dužno je na zahtjev donositelja dokumenta prostornog uređenja utvrditi sustav mjera zaštite nepokretnih kulturnih dobara koja se nalaze na području obuhvata plana.

Dokument prostornog uređenja može se donijeti samo uz prethodnu suglasnost nadležnog tijela kojim se potvrđuje da je sukladan konzervatorskoj podlozi ili utvrđenom sustavu mjera zaštite prema stavku 2. ovoga članka. Nadležno se tijelo dužno pisano očitovati u roku od 15 dana od zatražene suglasnosti, a ako to ne učini smatrat će se da je suglasnost dana.

Članak 57.

Radi zaštite i očuvanja kulturno-povijesne cjeline obvezno se izrađuje konzervatorska podloga za područje te cjeline.

Članak 98.

Kulturna dobra u zbirkama muzeja, knjižnica, galerija, kao i u zbirkama drugih ustanova upisuju se u Registar prema odredbama ovoga Zakona, na temelju prijave koju podnosi ustanova.

Ustanove iz stavka 1. ovoga članka dužne su u roku od 7 dana od svake promjene na zbirci i inventarskoj knjizi pisano obavijestiti Ministarstvo kulture.

Članak 100.

Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe.

Ministar kulture uz prethodnu suglasnost ministra gospodarstva pravilnikom propisuje uvjete koje mora ispunjavati fizička ili pravna osoba za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka.

Rješenje kojim se dopušta obavljanje poslova iz stavka 1. ovoga članka donosi Ministarstvo kulture.

Ministarstvo kulture vodi upisnike pravnih i fizičkih osoba iz stavka 1. ovoga članka.

Rješenje o žalbi donosi Povjerenstvo za žalbe iz članka 78. stavka 4. ovoga Zakona.

Prilog:

- Izvješće o provedenom savjetovanju sa zainteresiranom javnošću

OBRAZAC
IZVJEŠĆA O PROVEDENOM SAVJETOVANJU SA ZAINTERESIRANOM JAVNOŠĆU O
NACRTU PRIJEDLOGA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA O ZAŠTITI I
OČUVANJU KULTURNIH DOBARA, S NACRTOM KONAČNOG PRIJEDLOGA ZAKONA

Naslov dokumenta	Izvješće o provedenom savjetovanju o Nacrtu prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona
Stvaratelj dokumenta, tijelo koje provodi savjetovanje	Ministarstvo kulture
Svrha dokumenta	Nacrtom prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona uredit će se posebno pitanja dodatne zaštite kulturnih dobara koja se upisuju u Listu svjetske baštine i u Listu svjetske ugrožene baštine, način utvrđivanja granica za kulturni krajolik i podmorske arheološke lokalitete, način dostave rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra za kulturne krajolike, povijesne cjeline i arheološka nalazišta, uredit će se status građevina arheološkog značenja koje se nalaze ispod površine zemlje a od interesa su za Republiku Hrvatsku, dopunit će se odredbe o zakonskom pravu prvokupa, te uskladiti Zakon o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara sa Zakonom o muzejima te pojednostaviti postupak za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.
Datum dokumenta	16.07.2018.
Verzija dokumenta	I.
Vrsta dokumenta	Izvješće
Naziv nacrt zakona, drugog propisa ili akta	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona
Jedinstvena oznaka iz Plana donošenja zakona, drugih propisa i akata objavljenog na internetskim stranicama Vlade	/
Naziv tijela nadležnog za izradu nacrt	Ministarstvo kulture
Koji su predstavnici zainteresirane javnosti bili uključeni u postupak izrade odnosno u rad stručne radne skupine za izradu nacrt?	Stručne službe Ministarstva kulture su izradile tekst Nacrta prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona. Svi predstavnici zainteresirane javnosti bili su pozvani da dostave svoje načelne primjedbe i prijedloge na tekst prethodne procjene.
Je li nacrt bio objavljen na internetskim stranicama ili na drugi odgovarajući način?	Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona objavljen je na internetskim stranicama e-Savjetovanje.

<p>Ako jest, kada je nacrt objavljen, na kojoj internetskoj stranici i koliko je vremena ostavljeno za savjetovanje?</p> <p>Ako nije, zašto?</p>	<p>Javno internetsko savjetovanje trajalo je od 13. lipnja 2018. do 13. srpnja 2018.</p>
<p>Koji su predstavnici zainteresirane javnosti dostavili svoja očitovanja?</p>	<p>Navedeno pod "Analiza dostavljenih primjedbi"</p>
<p>ANALIZA DOSTAVLJENIH PRIMJEDBI</p> <p>Primjedbe koje su prihvaćene</p>	<p>Majda Rubić</p> <p>Usklađivanje hrvatskog zakonodavstva sa EU aktima nije završeno iako po čl. 2. Zakon utvrđuje sva registrirana kulturna dobra dijelom nacionalnog blaga jer je izostala njihova klasifikacija prema zadanim postavkama. EU integracije nemaju samo za cilj ekonomske interese već poštivanje i očuvanje različitosti europskih nacionalnih kultura, a neće imati osobitu zaštitu neka stvar od osobitog kulturnog značaja ako zakonodavac ne odredi da je od interesa. Dakle, Registar kulturnih dobara RH sa tri liste ne vodi nacionalnog se uredno temeljem Pravilnika MK, desetljećima se ne popunjava Lista nacionalnog značaja jer od preko 8,500 registriranih tu ih ima tek 42 kulturna dobra. Ovi se podaci iako objavljeni na mrežnim stranicama MK-a ne mogu pronaći ako se ne zatraži pomoć mjerodavnog djelatnika MK</p> <p>Odgovor:</p> <p>Primljeno na znanje</p> <p>Ovo pitanje će se uzeti u obzir prilikom izrade novog Pravilnika o obliku, sadržaju i načinu vođenja Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.</p> <p>HRVATSKI RESTAURATORSKI ZAVOD</p> <p>Kako smo i u ranijem savjetovanju naveli, vezano uz tekst članka 100. stavka 1. važećeg Zakona koji određuje da „Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe“ te tekst članka 95. koji određuje da „Poslove restauriranja, konzerviranja i obnove kulturnih dobara obavlja Hrvatski restauratorski zavod...“ mišljenja smo da bi se trebala uskladiti terminologija u smislu pojašnjavanja pojma „istraživanje“ kao dijela konzervatorsko-restauratorskog posla. Naime, u praksi se pojavilo pitanje je li Zavod ovlašten obavljati poslove istraživanja, odnosno je su li poslovi istraživanja dio poslova konzerviranja i restauriranja, kao i pitanje o kojim je istraživanjima i proučavanjima u članku</p>

<p>Primjedbe koje nisu prihvaćene i obrazloženje razloga za neprihvatanje</p>	<p>100. stavku 1. riječ. Nije moguće provoditi konzervatorsko-restauratorske radove na kulturnom dobru bez da su prethodno izvedena istraživanja kojima su utvrđene vrijednosti, povijesni slojevi kulturnog dobra, identificirani materijali i tehnike te utvrđeno njegovo fizičko stanje. Stoga predlažemo da se opis poslova iz članka 100. stavka 1. primijeni i na opis poslova iz članka 95. st. 1., odnosno da se napravi poveznica radi pojašnjenja terminologije. Također, mišljenja smo da bi svakako u cijelom propisu trebalo uskladiti terminologiju na način da ona odgovara osnovnoj logici posla i koristiti termin „konzervatorsko-restauratorski“ odnosno „konzervatorski“ prije „restauratorski“.</p> <p>Odgovor: Primljeno na znanje</p> <p>Navedene primjedbe bit će uzete u obzir prilikom izrade Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</p> <p>Nacionalna i sveučilišna knjižnica</p> <p>U članku 12 i obrazloženju članka 12 pogrešno se navodi službeni naziv Nacionalne i sveučilišne knjižnice. Predlažemo da se umjesto Nacionalna sveučilišna knjižnica navede potpun službeni naziv Nacionalna i sveučilišna knjižnica u Zagrebu</p> <p>Odgovor Prihvaća se</p> <p>Majda Rubić</p> <p>Držim da nema potrebe brisati odredbe o javnoj objavi upisa, promjene i brisanja kulturnog obra u Narodnim novinama prema čl. 2. Prijedloga Zakona.</p> <p>Odgovor:</p> <p>Ne prihvaća se.</p> <p>Navedenu odredbu predlaže se brisati iz razloga što su navedeni podaci već objavljeni u Registru kulturnih dobara koji je javna knjiga, objavljena na mrežnim stranicama Ministarstva kulture.</p> <p>Majda Rubić</p> <p>U čl. 99.a. predlažem adekvatno dodati "te Hrvatski državni arhiv". Stoga jer su nositelj kulturnog dobra arhivsko glagoljsko gradivo (bivši direktor dr. Josip Kolanović je prije 15 (!) godina podnio službeni zahtjev MK da se proglašeni kulturnim dobrom i upiše na UNESCO listu i nitko iz HDA ne može dobiti odgovor što je s tim).</p>
---	---

	<p>Odgovor:</p> <p>Ne prihvaća se. Navedena materija je već riješena člankom 99. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ("Narodne novine", br. 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17).</p> <p>Filip Šrajer Predlažem da se omogući određivanje kontaktne zone i za ostala kulturna dobra, pogotovo za ona koja mislimo kandidirati za upis na Listu svjetske baštine (WHL). Ovdje predloženom definicijom stvara se proceduralna petlja, jer po njoj nije moguće odrediti kontaktnu zonu dok kulturno dobro ne uđe na WHL, a nakon upisa se nacionalno Rješenje onda mora mijenjati da bi se upisala kontaktna zona. Osim ovih proceduralnih problema, pitanje je i temeljem čega bi se u nominacijskom dokumentu za WHL (ako nije doneseno nacionalno rješenje) predložio obuhvat kontaktne zone.</p> <p>Odgovor: Primljeno na znanje, kontaktna zona proglašava se prema stručnoj procjeni nadležnog tijela.</p> <p>Filip Šrajer Predlažem da se i granice kulturnih krajolika mogu odrediti georeferenciranim točkama, jer se može desiti da krajolik obuhvaća i dio vodene (morske) površine, ili da granica u nekom dijelu ide mimo vodotoka, cesta, pruga i sl. Općenito bi se, obzirom da današnje tehnološke mogućnosti, SVA nepokretna kulturna dobra trebalo moći definirati (i) prostornim koordinatama, a ne katastarskim česticama koje su sasvim druga konceptualna kategorija i njihove granice mogu značajno odudarati od prirodnih granica kulturnog dobra (pogotovo mislim na arheološka nalazišta).</p> <p>Odgovor: Primljeno na znanje, uzet će se u obzir prilikom izrade novog Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.</p> <p>Sanja Kosić, dipl. knjiž., predsjednica Komisije za zaštitu Hrvatskog knjižničarskog društva</p> <p>Prijedlog teksta članka 3.</p> <p>U članku 14. stavci 3. i 4. mijenjaju se i glase: „Inventarne knjige javnih muzeja i inventarne knjige i/ili katalozi knjižnica sastavni su dio Registra. Ministar kulture propisuje pravilnikom oblik, sadržaj i način vođenja Registra.“</p> <p>OBRAZLOŽENJE</p>
--	---

Pojam "javna knjižnica" pojavljuje se tek u Prijedlogu Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti i kao takav nije usvojen u nacionalnom zakonodavstvu (javna rasprava završava 15.07.2018.). Dalje, kako pokazuje javna rasprava, sam pojam je izrazito sporan i nejasno definiran. S aspekta zakona koji brine o svojoj kulturnoj baštini u RH, ograničavanje samo na javno nije također ničim opravdano.

Brojne knjižnice nemaju inventarne knjige, neke ni kataloge, možda samo popise. Kako nije predviđeno izdavanje dodatnih sredstava, iste neće ni imati. Stoga je upitno na koji će način dostaviti podatke u registar (i tko će posao popisivanja financirati).

**Odgovor:
Ne prihvaća se**

Javne knjižnice postoje i prema sada važećem Zakonu o knjižnicama osnovane kao javne ustanove, a predviđeno je da katalogi javnih knjižnica i knjižnica u sastavu pravnih osoba kojima su osnivači Republika Hrvatska i jedinice lokalne i regionalne samouprave te pravne osobe u njihovom pretežitom vlasništvu čine dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Razvojna agencija Split - RaST d.o.o.

U čl. 19 a. st. 1. tekst zakona bi se trebao izmijeniti na način da se iza riječi „funkcionalnu“ umetne i riječ „konstrukcijsku“ te da isti u tom dijelu glasi: „Građevina arheološkog značaja od interesa za Republiku Hrvatsku koja se nalazi ispod površine zemlje i čini jednu funkcionalnu i konstrukcijsku cjelinu, a prema ovom Zakonu nije povezana s katastarskim česticama koje se nalaze iznad nje, javno je dobro u općoj uporabi u neotuđivom vlasništvu Republike Hrvatske, što se utvrđuje rješenjem Ministarstva kulture“ dok u ostalom dijelu članak ostaje nepromijenjen. Navedena dopuna riječju konstrukcijska bitna je obzirom na navode predstavnika konzervatorskog odjela budući da se arheološke građevine u određenim segmentima preklapaju, odnosno građevinski su povezane s građevinama iznad istih, a koje bi bile u privatnom vlasništvu te prema prijedlogu izmjene Zakona, predstavljale bi samostalnu nekretninu i samostalnu čest.zem., nevezanu za kulturno dobro ispod iste. Funkcionalna i konstrukcijska cjelina kulturnog dobra kao takvog bi bila i pravno odvojena od temelja građevine iznad nje, odnosno od nekretnine koja se stvarno nalazi iznad kulturnog dobra i predložena dopuna članku pruža pravnu sigurnost u slučaju spora. U tom smislu potrebno je i da ministarstvo pruži detaljno objašnjenje pojma naznačenom toč 3. Nacrta prijedloga izmjene Zakona u naslovu „Posljedice koje će donošenjem zakona proisteći“ konkretno u 5. pasusu, a koji glasi cit.“olakšati mogućnost građevinskih i drugih zahvata na tim katastarskim česticama“. Naime, pojam je uopćen te se nedefiniranjem istog otvara mogućnost zlouporabe posebno u situaciji dobrodošle izmjene Zakona u vidu imovinsko

pravnog odvajanja postojećih čestica zemlje od čestica koje čine kulturno dobro, a stvarno se nalaze neposredno ispod istih i što bi predstavljalo iznimku čl. 9. Zakona o vlasništvu i drugim stvarnim pravima. odnosno lex specialis. Dosadašnja sudska praksa pokazatelj je postojanja dugotrajnih sudskih postupaka s problematikom nelegalnih građevinski zahvata, no, osim navedenog, važnija je i prevencija od oštećenja kulturnog dobra te brzina rješavanja ukoliko se takva opasnost pokaže, kao što je to primjerice u slučaju neodržavanja ispravnosti kanalizacijskih i odvodnih cijevi što bi bila obveza vlasnika privatnih nekretnina smještenih iznad kulturnog dobra, kao i pristup istima za saniranje problema na nekretnini u privatnom vlasništvu u slučaju zabrane.

Odgovor:

Ne prihvaća se

Smatramo da riječ „konstrukcijsku“ ne pridonosi jasnoći izražaja, budući da je prethodno rečeno da se radi o građevini.

Sanja Kosić, dipl. knjiž., predsjednica Komisije za zaštitu Hrvatskog knjižničarskog društva

Poslove na zaštiti knjižnične građe, kao kulturnoga dobra prema odredbama ovoga Zakona, obavljaju knjižnice u okviru svoje djelatnosti sukladno propisima koji uređuju knjižničnu djelatnost.

Iznimno od odredbe članka 12. ovoga Zakona, postupak utvrđivanja svojstva kulturnoga dobra za knjižničnu građu, osim one za koju je status kulturnoga dobra utvrđen zakonom kojim se uređuje knjižnična djelatnost, provodi i rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnoga dobra donosi Nacionalna sveučilišna knjižnica u Zagrebu na prijedlog knjižnice, na način propisan ovim Zakonom.

Nacionalna sveučilišna knjižnica dužna je rješenje iz stavka 2. ovog članka dostaviti Ministarstvu kulture radi upisa u Registar.“

OBRAZLOŽENJE

Izbaciti neusvojeni pojam "javne knjižnice". Sva građa koja ima karakter kulturne baštine treba se registrirati i štiti. Bez obzira na vrstu knjižnice (ako nećemo ulaziti u problematiku Prijedloga Zakona o knjižnicama i knjižničnoj djelatnosti)

Odgovor:

Djelomično prihvaćeno

Jer je propisano da katalozi javnih knjižnica i knjižnica u sastavu pravnih osoba kojima su osnivači Republika Hrvatska i jedinice lokalne i regionalne samouprave te pravne osobe u njihovom pretežitom vlasništvu čine dio Registra kulturnih dobara Republike Hrvatske.

Hrvatski restauratorski zavod

Kako smo i u ranijem savjetovanju naveli, vezano uz tekst članka 100. stavka 1. važećeg Zakona koji određuje da „Poslove istraživanja, proučavanja, čuvanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja, obnove i korištenja kulturnih dobara mogu obavljati samo specijalizirane pravne i fizičke osobe“ te tekst članka 95. koji određuje da „Poslove restauriranja, konzerviranja i obnove kulturnih dobara obavlja Hrvatski restauratorski zavod...“ mišljenja smo da bi se trebala uskladiti terminologija u smislu pojašnjavanja pojma „istraživanje“ kao dijela konzervatorsko-restauratorskog posla. Naime, u praksi se pojavilo pitanje je li Zavod ovlašten obavljati poslove istraživanja, odnosno je su li poslovi istraživanja dio poslova konzerviranja i restauriranja, kao i pitanje o kojim je istraživanjima i proučavanjima u članku 100. stavku 1. riječ. Nije moguće provoditi konzervatorsko-restauratorske radove na kulturnom dobru bez da su prethodno izvedena istraživanja kojima su utvrđene vrijednosti, povijesni slojevi kulturnog dobra, identificirani materijali i tehnike te utvrđeno njegovo fizičko stanje. Stoga predlažemo da se opis poslova iz članka 100. stavka 1. primijeni i na opis poslova iz članka 95. st. 1., odnosno da se napravi poveznica radi pojašnjenja terminologije. Također, mišljenja smo da bi svakako u cijelom propisu trebalo uskladiti terminologiju na način da ona odgovara osnovnoj logici posla i koristiti termin „konzervatorsko-restauratorski“ odnosno „konzervatorski“ prije „restauratorski“.

Odgovor:

Primljeno na znanje

Navedene primjedbe bit će uzete u obzir prilikom izrade Pravilnika o uvjetima za fizičke i pravne osobe radi dobivanja dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

KREŠIMIR BOSNIĆ

Unatoč mnogim kvalitetnim promjenama koje ovaj prijedlog zakona donosi, mogu se pronaći i naizgled manji propusti. Tako je, primjerice, u članku 100., stavku 2., propušteno naglasiti da fizička osoba ima dopuštenje za rad stečeno prema članku 101. ovoga Zakona ili zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost, samo u vrijeme dok predmetne poslove za koje je to dopuštenje potrebno, obavlja unutar ustanove poslodavca (javne ustanove za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i druge specijalizirane pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad i općina). Ukoliko predmetne poslove obavlja samostalno, to može raditi samo uz dopuštenje koje fizičkim osobama izdaje rješenjem Ministarstvo kulture. Pravna bi osoba u smislu ovoga Zakona trebala imati dopuštenje za obavljanje poslova iz stavka 1. članka 100., ako za obavljanje registrirane djelatnosti angažira fizičku osobu iz stavka 1. ovoga Zakona, odnosno ako za obavljanje konzervatorsko - restauratorskih

poslova određene uže specijalnosti angažira ustanovu iz članka 101. ovoga zakona (a nikako ne fizičku osobu iz stavka 2. ovog članka, kao što je to u prijedlogu koncipirano, jer se time evidentno stvara prostor za nelojalnu konkurenciju). Kako bi razlozi za ovakav prijedlog bili jasniji, navest ću da ne brane sve javne ustanove svojim zaposlenicima obavljanje konzervatorsko - restauratorskih poslova određene uže specijalnosti u njihovo slobodno vrijeme, a prema aktualnom prijedlogu zakona, zakonodavac od zaposlenika javnih ustanova u takvim situacijama ne traži posjedovanje dopuštenja koje traži od drugih fizičkih osoba, koje obavljaju poslove istraživanja, restauriranja, konzerviranja, održavanja i obnove kulturnih dobara. Stjecanje dopuštenja koje fizičkim osobama izdaje rješenjem Ministarstvo kulture, uvjetovano je podnošenjem dokaza o stečenoj stručnoj spremi i dosadašnjem iskustvu u obavljanju poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, prilaganjem popisa kulturnih dobara na kojima je izvodila poslove, sa specifikacijom i dokumentacijom o izvršenju, potom prilaganjem opisa tehničke opremljenosti za obavljanje poslova (poslov-ni prostor, popis strojeva, alata i opreme), izjavom o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. Pravilnika, te dokazom o upisu u odgovarajući registar, odnosno upisnik ili imenik (obrnika, samostalnih umjetnika, ovlaštenih inženjera i dr.), ukoliko je podnositelj zahtjeva upisan. Važno je naglasiti i to da svi izvedeni radovi podliježu ocjeni nadležnih konzervatorskih odjela, kao mehanizmu provjere kakvoće tih radova, a pozitivna je ocjena ranije izvedenih radova preduvjet izdavanju dopuštenja.

Svemu tome prema prijedlogu ovoga zakona nije izložena fizička osoba iz stavka 2. članka 100., u trenutku kad radi samostalno na tržištu rada, ili je prema članku 3. angažira druga pravna osoba. Smatram kako bi i zaposlenici javnih ustanova za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i drugih specijaliziranih pravnih osoba kojima je osnivač Republika Hrvatska, županija, Grad Zagreb, grad i općina, trebali aplicirati za izdavanje dopuštenja za rad po jednakim uvjetima kao i sve druge fizičke osobe, ukoliko se žele uključiti u tržište rada izvan ustanove zaposlenja (u vlastito slobodno vrijeme).

**Odgovor:
Primljeno na znanje.**

Zakonom u članku 100. a predviđena i mogućnost oduzimanja rješenja ako fizička osoba obavlja neregistriranu djelatnost. Za pravne osobe bez obzira tko im je osnivač predviđena je presumpcija posjedovanja dopuštenja ako angažiraju fizičku osobu koja je stručno osposobljena za navedeni posao. Tehnička opremljenost provjerava se u postupku izdavanja prethodnog odobrenja za pojedine radove, sukladno Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Također je i predviđeno donošenje pravilnika kojim će se detaljnije urediti pojedina pitanja vezana uz izdavanje dopuštenja za rad na kulturnim dobrima.

KREŠIMIR BOSNIĆ

Članak 78. stavak 5. Povjerenstvo iz stavka 4. ovoga članka se sastoji od pet članova koji imaju završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja arhitekture, arheologije, etnologije, konzervacije - restauracije, povijesti umjetnosti i prava, odnosno koji su visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekli sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Za svakog člana Povjerenstva imenuje se zamjenik koji ga zamjenjuje u slučaju spriječenosti u obavljanju zadaća Povjerenstva. Povjerenstvo donosi Poslovnik o svom radu.

U članku 78., stavcima 4 i 5. propisuju se ovlasti i sastav Povjerenstva za žalbe, a kao kandidate koji mogu biti izabrani članovi toga povjerenstva, navodi se osobe koje imaju završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja arhitekture, arheologije, etnologije, povijesti umjetnosti i prava. Nešto niže, u članku 100., stavcima 3 i 5 se definira tko donosi rješenje kojim se dopušta obavljanje poslova iz stavka 1. toga članka, te tko razmatra žalbe i donosi rješenja o njima (ponovno je to Povjerenstvo za žalbe iz članka 78., oblikovano prema propozicijama iz stavka 5. u tom članku). Stoga se čini neprimjerenim da žalbe na, primjerice dodjelu licenci razmatraju samo stručnjaci znatno drugačijeg obrazovnog profila i drugačijih kompetencija od onih za koje se traži izdavanje dopuštenja za rad. Držim da arhitekt, arheolog, etnolog, povjesničar umjetnosti i pravnik nisu u stanju na primjeren način evaluirati radove, pa time ni žalbe koje podnose konzervatori - restauratori na postupke izdavanja dopuštenja za rad, te da u povjerenstvu upravo iz toga razloga uvijek mora biti najmanje jedan magistar konzervacije - restauracije, ili osoba koja je visoku stručnu spremu iz navedenog područja stekla sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju

Odgovor:

Primljeno na znanje, članak brisan

Ladislav Dobrica

Sukladno članku 99 ovog Zakona, Hrvatski državni arhiv provodi postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo i donosi rješenja o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra na prijedlog područnoga državnog arhiva. Takva formulacija ne predviđa postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra za arhivsko gradivo kategoriziranih stvaratelja arhivskog gradiva Hrvatskog državnog arhiva

(NN42/2007.), niti za arhivsko gradivo nekategoriziranih vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva.

Stoga se predlaže da se u članku 99. ovog Zakona doda novi stavak sljedećeg sadržaja:

Za arhivsko gradivo kategoriziranih stvaratelja arhivskog gradiva na području nadležnosti Hrvatskog državnoga arhiva, kao i za arhivsko gradivo nekategoriziranih vlasnika ili posjednika privatnog arhivskog gradiva, postupak utvrđivanja svojstva kulturnog dobra provodi Hrvatski državni arhiv samostalno, te o istome donosi rješenje o utvrđivanju svojstva kulturnog dobra.

Cilj dopune je unaprijediti zaštitu arhivskog gradiva kao pokretnog kulturnog dobra Republike Hrvatske i olakšati rad Hrvatskome državnom arhivu u izvršavanju njegovih zadaća.

Odgovor:

Ne prihvaća se.

Gradivo koje se nalazi izvan državnih arhiva zaštićuje se sukladno članku 12. Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. ("Narodne novine", broj 69/99, 151/03, 157/03, 87/09, 88/10, 61/11, 25/12, 136/12, 157/13, 152/14 i 44/17).

Grga Kostelac

Molim da se Ministarstvo aktivno uključi u zaštitu Izvora rijeke Gacka. Trenutan status i zaštita nisu primjereni njihovo vrijednosti i važnosti!

Odgovor:

Razmotreno,

Ne prihvaća se, nije predmetom uređenja ovog Zakona u danom kontekstu

U Republici Hrvatskoj prema Zakonu o vlasništvu i drugim stvarnim pravima rijeka ne može biti predmetom vlasništva, a podvodna arheološka nalazišta mogu biti kulturna dobra.

HRVATSKO RESTAURATORSKO DRUŠTVO

Do prije dvije, tri godine je na mrežnim stranicama MK bilo moguće pretraživanje cijelog Registra kulturnih dobara. Tada je napravljena izmjena na način da više nije moguće pretraživanje dijela Registra koji obuhvaća pokretna kulturna dobra. Kako se u zakonu navodi da je Registar javna knjiga dostupna na mrežnim stranicama MK, smatramo da bi bilo vrijedno istaknuti ovu nelogičnost.

Primljeno na znanje

Odgovor:

Ova primjedba biti će uzeta u obzir prilikom cjelovitog

Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara.

Neda Kulenović Očelić

Ovaj problem je lako rješiv korištenjem GIS sustava ISKB Teute, informacijskog sustava Ministarstva kulture, izrađenog i plaćenog sredstvima poreznih obveznika. Katastar i katastarske čestice su moderna dioba zemljišta koje je osnova vlasničkih odnosa i ni na koji način nisu u vezi s ostacima iz prošlosti kao što niti iz vlasništva zemljišta ne proizlazi vlasništvo nad nekim kulturnim dobrom koje se nalazi djelomično ili potpuno u gabaritima neke katastarske čestice. Dakle, katastarske čestice kao način kategorizacije prostora nisu u vezi sa spomeničkom vrijednosti prostora. One su samo jedan od modernih načina kategorizacije prostora, a u procesu evidencije i zaštite nekog prostora predstavljaju samo jedan od načina kategorizacije prostora na jednak način kao što zaštićeno područje predstavlja samo jedan od načina kategorizacije prostora, dakako, po drugom ključu/kriteriju od kriterija vlasništva.

Zapravo su katastarske čestice kao osnova prostorne evidencije kulturnih spomenika atavizam iz 19. stoljeća kada, u nedostatku ili nedostupnosti drugih kartografskih podataka ili kartografskih znanja za arheologe predstavljaju način kartiranja lokaliteta koje se je iz nekog razloga nažalost održalo do danas. Uz današnju tehnologiju katastarske čestice kao osnova prostorne evidencije kulturnih dobara su suviše te je sve kulturne spomenike i druge zaštićene prostore potrebno evidentirati koordinatama zajedno s njihovim prostornim pružanjem, tim više što Republika Hrvatska ima vlastiti službeni koordinatni sustav HTRS96/TM. Ovakav način evidencije je potrebno uvesti za sva kulturna dobra, a ne samo za zaštićene krajolike i podmorske arheološke lokalitete jer se sve na planetu Zemlja može opisati prostornim smještajem x,y,z , odnosno, u skladu sa službenim koordinatnim sustavom RH HTRS96/TM E, N. Imamo gotova funkcionalna rješenja koja se mogu implementirati za GIS evidenciju zaštićenih kulturnih spomenika i krajolika kao što su bioportal, HCR Misportal itd., a ujedno imamo na raspolaganju i ISKB Teuta, plaćenu sredstvima poreznih obveznika.

Odgovor:

Ne prihvaća se.

Radi mogućnosti upisa nepokretnog kulturnog dobra u zemljišne knjige i dalje se moraju koristiti katastarske čestice kao osnova prostorne evidencije sukladno Zakonu o zemljišnim knjigama.

Neda Kulenović Očelić

Brisati točku 6.

Brisati sintagmu "arheološka građevina" jer iz svega navedenog je jasno vidljivo da nije potrebno uvoditi nove termine u svrhu "odvajanja" kulturnih dobara od katastarskih čestica. "Odvajanje" katastarskih čestica i kulturnih dobara se može provesti načinom evidencije istih, a ne uvođenjem sintagmi "arheoloških građevina". Sintagma "arheološka građevina" je problematična iz više razloga. Kategorizacija kulturnih dobara prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara je pokretno, nepokretno i nematerijalno koja se dalje grana po drugim kriterijima vrste, klasifikacije itd. Klasa "arheološke građevine" nije u skladu s niti jednim od kriterija klasifikacija te kao termin se uopće ne upotrebljava niti u stručnoj terminologiji niti u predmetnom zakonu.

Sintagma "arheološka građevina" neopravdano presjeca kategorije– nepokretno kulturno dobro, sakralna/profana graditeljska baština itd. Naime, Dioklecijanova palača kao i crkva Sv. Donata ili Amfiteatar u Puli su građevine, a zbog starosti su ujedno i "arheološke građevine". Prema zakonu su zaštićene kao nepokretno kulturno dobro, cjelina ili pojedinačno:

Split, Dioklecijanova palača i srednjovjekovni Split – vrsta: nepokretno kulturno dobro, klasifikacija: kulturno – povijesna cjelina (registar kulturnih dobara MK)

Pula, Amfiteatar - vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno, klasifikacija: profana graditeljska baština (registar kulturnih dobara MK)

Da rezimiramo - cijela Dioklecijanova palača je "arheološka građevina", a ne samo njezin podrum koji je samo jedna od njezinih etaža, a radi kojeg se uvodi ova sintagma. Dakle, arheološke građevine su sve građevine arheološke starosti!

Od sintagme "arheološke građevine" je još problematičniji način njezinog definiranja kao građevine ili dijela građevine koja čini jednu funkcionalnu cjelinu i nalazi se ispod zemlje.

Građevina je građenjem nastao i s tlom povezan sklop (Zakon o gradnji) te su građevine i svi hidro i geotehnički objekti kao što su nasipi, kanali itd. Svaka građevina je povezana s tlom, bilo da je riječ o modifikaciji tla dodavanjem ili oduzimanjem materijala kao u slučaju izgradnje nasipa ili kanala ili temeljenjem stambene zgrade, crkve, "arheološke građevine" Dioklecijanove palače, crkve sv. Donata, sopotske kuće sačuvane kroz zapune stupova, ili bilo koje gradine ili tumula. Također, podrum Dioklecijanove palače čini cjelinu s palačom, "arheološku građevinu" koja se ne nalazi ispod zemlje. Podrum je samo jedna od etaža koja se nalazi iznad zemlje jer je podrum samo dio objekta/etaža koja je "ukopana" u zemlju te je na tom dijelu zemljište na nižoj razini od okolnog terena, dakle podrum je iznad zemlje.

Nadalje, hoće li se "arheološka građevina" nalaziti ispod ili iznad zemlje ovisi o mnogo faktora u koje spadaju i sačuvanost, ali i tafonomija usko povezana s geologijom nekog prostora. Za početak, gotovo svi arheološki lokaliteti u kontinentalnoj Hrvatskoj, a u kojima se nalaze i "građevine" su redovito ispod zemlje kao što su sopotske ili brončanodobne kuće što proizlazi iz geoloških svojstava kontinentalne Hrvatske i pripadajućih prirodnih formacijskih

procesa kao i s njima povezanih kulturnih transformacijskih procesa. U jednakoj vezi su prirodni i kulturni formacijski i transformacijski procesi međusobno ovisni i u krškom dijelu Hrvatske gdje, zbog nedostatka tla je većina arheoloških lokaliteta i "arheoloških građevina" iznad "površine zemlje". Katastarske čestice nisu dakle iznad arheoloških građevina već su samo jedna od dioba zemljišta kao osnova vlasničkih odnosa i drugih stvarnih prava.

Termin "arheološka građevina" definiran time što se nalazi ispod zemlje je netočan i nevaljan. Naime, iz ovoga proizlazi da arheološki lokalitet uopće nije moguće definirati kao takav već je potrebno pribjeći nekakvom odnosnom određenju, dakle kao nešto što se po sebi ne može definirati već je to nešto što se nalazi ispod nečega, u ovom slučaju zemlje. Logika ovakvog definiranja bila bi istovjetna logici da automobil ne definiramo funkcionalnom cjelinom njegovih mehaničkih dijelova već kao nešto što se nalazi ispod, kolokvijalno rečeno, haube. Suvremena arheološka znanost se odavno udaljila od ovakvih mistifikacijskih definiranja predmeta svog proučavanja (lokalitet je nešto ispod zemlje) i odavno raspravlja o tome što su to arheološki lokaliteti (građevine i drugo) i kako oni nastaju. Stoga, arheološki lokaliteti se ne trebaju definirati kao mistični objekti koje prekriva zemlja već u svom prostornom protezanju kao funkcionalne cjeline, bez obzira na to prekriva li zemlja tu cjelinu ili ne. Definiranje ovakvih cjelina savim je standardna praksa u arheologiji i ono uključuje i definiranje cjelina koje su nužno vidljive na površini zemlje. Konačno, sintagma "arheološka građevina" kao nešto što je definirano time što se nalazi ispod zemlje naprosto nije termin koji ni na koji način ne proizlazi iz arheološke znanosti već mu porijeklo treba tražiti u popularnom shvaćanju onoga što arheologija kao znanost jest.

Da poentiramo, sintagma "arheološka građevina" koja se nalazi ispod zemlje... je faktički netočna i nevaljana. Unosi pravnu nesigurnost jer nije u skladu s kategorijama kulturnih dobara definiranih zakonom, odnosno presjeca ustaljene kategorije koje su ispravne i dovoljno široke da mogu omogućiti zaštitu kulturnih dobara. Nadalje, neispravno je donositi zakonske odredbe radi samo jednog slučaja – podruma Dioklecijanove palače, a u isto vrijeme stvoriti novu kategoriju koja osim što se temelji na netočnim postavkama ujedno i presjeca zakonom zadane kategorije.

Prihvaća se

Odgovor:

Članak je preformuliran tako da se radi o građevini arheološkog značenja.

Neda Kulenović Očelić

Brisati članak 19a i 19b

Brisati sintagmu "arheološka građevina" jer iz svega navedenog je jasno vidljivo da nije potrebno uvoditi nove

termine u svrhu "odvajanja" kulturnih dobara od katastarskih čestica. "Odvajanje" katastarskih čestica i kulturnih dobara se može provesti načinom evidencije istih, a ne uvođenjem sintagmi "arheoloških građevina". Sintagma "arheološka građevina" je problematična iz više razloga. Kategorizacija kulturnih dobara prema Zakonu o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara je pokretno, nepokretno i nematerijalno koja se dalje grana po drugim kriterijima vrste, klasifikacije itd. Klasa "arheološke građevine" nije u skladu s niti jednim od kriterija klasifikacija te kao termin se uopće ne upotrebljava niti u stručnoj terminologiji niti u predmetnom zakonu.

Sintagma "arheološka građevina" neopravdano presjeca kategorije– nepokretno kulturno dobro, sakralna/profana graditeljska baština itd. Naime, Dioklecijanova palača kao i crkva Sv. Donata ili Amfiteatar u Puli su građevine, a zbog starosti su ujedno i "arheološke građevine". Prema zakonu su zaštićene kao nepokretno kulturno dobro, cjelina ili pojedinačno:

Split, Dioklecijanova palača i srednjovjekovni Split – vrsta: nepokretno kulturno dobro, klasifikacija: kulturno – povijesna cjelina (registar kulturnih dobara MK)

Pula, Amfiteatar - vrsta: nepokretno kulturno dobro – pojedinačno, klasifikacija: profana graditeljska baština (registar kulturnih dobara MK)

Da rezimiramo - cijela Dioklecijanova palača je "arheološka građevina", a ne samo njezin podrum koji je samo jedna od njezinih etaža, a radi kojeg se uvodi ova sintagma. Dakle, arheološke građevine su sve građevine arheološke starosti!

Od sintagme "arheološke građevine" je još problematičniji način njezinog definiranja kao građevine ili dijela građevine koja čini jednu funkcionalnu cjelinu i nalazi se ispod zemlje.

Građevina je građenjem nastao i s tlom povezan sklop (Zakon o gradnji) te su građevine i svi hidro i geotehnički objekti kao što su nasipi, kanali itd. Svaka građevina je povezana s tlom, bilo da je riječ o modifikaciji tla dodavanjem ili oduzimanjem materijala kao u slučaju izgradnje nasipa ili kanala ili temeljenjem stambene zgrade, crkve, "arheološke građevine" Dioklecijanove palače, crkve sv. Donata, sopotske kuće sačuvane kroz zapune stupova, ili bilo koje gradine ili tumula.

Također, podrum Dioklecijanove palače čini cjelinu s palačom, "arheološku građevinu" koja se ne nalazi ispod zemlje. Podrum je samo jedna od etaža koja se nalazi iznad zemlje jer je podrum samo dio objekta/etaža koja je "ukopana" u zemlju te je na tom dijelu zemljište na nižoj razini od okolnog terena, dakle podrum je iznad zemlje.

Nadalje, hoće li se "arheološka građevina" nalaziti ispod ili iznad zemlje ovisi o mnogo faktora u koje spadaju i sačuvanost, ali i tafonomija usko povezana s geologijom nekog prostora. Za početak, gotovo svi arheološki lokaliteti u kontinentalnoj Hrvatskoj, a u kojima se nalaze i "građevine" su redovito ispod zemlje kao što su sopotske ili brončanodobne kuće što proizlazi iz geoloških svojstava kontinentalne Hrvatske i pripadajućih prirodnih formacijskih procesa kao i s njima povezanih kulturnih transformacijskih procesa. U jednakoj vezi su prirodni i kulturni formacijski i

transformacijski procesi međusobno ovisni i u krškom dijelu Hrvatske gdje, zbog nedostatka tla je većina arheoloških lokaliteta i "arheoloških građevina" iznad "površine zemlje". Katastarske čestice nisu dakle iznad arheoloških građevina već su samo jedna od dioba zemljišta kao osnova vlasničkih odnosa i drugih stvarnih prava.

Termin "arheološka građevina" definiran time što se nalazi ispod zemlje je netočan i nevaljan. Naime, iz ovoga proizlazi da arheološki lokalitet uopće nije moguće definirati kao takav već je potrebno pribjeći nekakvom odnosnom određenju, dakle kao nešto što se po sebi ne može definirati već je to nešto što se nalazi ispod nečega, u ovom slučaju zemlje. Logika ovakvog definiranja bila bi istovjetna logici da automobil ne definiramo funkcionalnom cjelinom njegovih mehaničkih dijelova već kao nešto što se nalazi ispod, kolokvijalno rečeno, haube. Suvremena arheološka znanost se odavno udaljila od ovakvih mistifikacijskih definiranja predmeta svog proučavanja (lokalitet je nešto ispod zemlje) i odavno raspravlja o tome što su to arheološki lokaliteti (građevine i drugo) i kako oni nastaju. Stoga, arheološki lokaliteti se ne trebaju definirati kao mistični objekti koje prekriva zemlja već u svom prostornom protezanju kao funkcionalne cjeline, bez obzira na to prekriva li zemlja tu cjelinu ili ne. Definiranje ovakvih cjelina savim je standardna praksa u arheologiji i ono uključuje i definiranje cjelina koje su nužno vidljive na površini zemlje. Konačno, sintagma "arheološka građevina" kao nešto što je definirano time što se nalazi ispod zemlje naprosto nije termin koji ni na koji način ne proizlazi iz arheološke znanosti već mu porijeklo treba tražiti u popularnom shvaćanju onoga što arheologija kao znanost jest.

Da poentiramo, sintagma "arheološka građevina" koja se nalazi ispod zemlje... je faktički netočna i nevaljana. Unosi pravnu nesigurnost jer nije u skladu s kategorijama kulturnih dobara definiranih zakonom, odnosno presjeca ustaljene kategorije koje su ispravne i dovoljno široke da mogu omogućiti zaštitu kulturnih dobara. Nadalje, neispravno je donositi zakonske odredbe radi samo jednog slučaja – podruma Dioklecijanove palače, a u isto vrijeme stvoriti novu kategoriju koja osim što se temelji na netočnim postavkama ujedno i presjeca zakonom zadane kategorije.

Prihvća se

Odgovor:

Članak je preformuliran tako da se radi o građevini arheološkog značenja.

Marko Buljan

Članak 13., stavka 2. treba nadopuniti:

„Iznimno od stavka 1. ovog članka, fizička osoba u smislu ovog Zakona ima dopuštenje za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova određene uže specijalnosti, ako ima stručno zvanje konzervatora-restauratora za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova ili više stručno zvanje

stečeno prema članku 101. ovoga Zakona ili zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost i odgovarajući staž u struci ili završen konzervatorsko-restauratorski studij i odgovarajući staž u struci.“

Zakon treba biti jasan i definirati točnu razinu obrazovanja, zvanje, zanimanje, staž i ostale kriterije za dobivanja dopuštenja za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova. U protivnom se ostavlja prostor za manipulaciju zakonom. Primjerice, netko sa srednjom stručnom spremom nakon odrađenog staža u struci od dvije godine po trenutnom Pravilniku o stručnim zvanjima u konzervatorsko-restauratorskoj djelatnosti te uvjetima i načinu njihova stjecanja, može dobiti stručno zvanje i po ovom zakonu odmah tražiti dopuštenje za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova, tj. licencu. Znači, ispada da je potrebna minimalna kompetencija da bi se moglo samostalno raditi na kulturnom dobru. Mišljenja sam da za dobivanje rješenja mora se zadovoljiti određeni stupanj obrazovanja (npr. VSS) i staž.

Ne prihvaća se:

Odgovor:

Nije moguće točno odrediti obrazovanje jer se radi o poslovnima koji mogu biti različitog stupnja obrazovanja. Također dolaze i stručnjaci iz stranih zemalja kod kojih je obrazovanje drugačije propisano nego u Republici Hrvatskoj, stoga bi izričito propisivanje obrazovanja za dobivanje dopuštenja za obavljanje radova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara moglo dovesti do onemogućavanja nekih stručnjaka u dobivanju dopuštenja za obavljanje radova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara. Navedeno pitanje će se detaljnije urediti Pravilnikom.

Nikola Radošević

Članak 101 (NN 44/17)

„Iznimno od navedenog, fizička osoba u smislu ovog Zakona ima dopuštenje za obavljanje konzervatorsko-restauratorskih poslova određene uže specijalnosti ako ima stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova temeljem činjenice da je kao zaposlenik Republike Hrvatske, županije, Grada Zagreba, gradova i općina stekla stručno zvanje za obavljanje restauratorsko-konzervatorskih poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara ili temeljem zakona kojim se uređuje muzejska djelatnost.“

Ukoliko se fizička osoba želi baviti restauratorskom praksom izvan matične ustanove u kojoj je zaposlena (javne ustanove za zaštitu i očuvanje kulturnih dobara i druge specijalizirane pravne osobe kojima je osnivač Republika Hrvatska i strukture lokalne samouprave), trebala bi pribaviti i raditi isključivo uz dopuštenje koje fizičkim osobama izdaje Ministarstvo kulture, nakon podnošenja zahtjeva i

ispunjavanja svih uvjeta za pribavljanje dopuštenja za samostalni rad (dokaz o stečenoj stručnoj spremi i dosadašnje iskustvo u obavljanju poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, prilog s popisom kulturnih dobara na kojima je izvodila poslove, prilog s opisom tehničke opremljenosti za obavljanje poslova, izjava o poduzimanju potrebnih mjera iz članka 7. Pravilnika o uvjetima za dobivanje dopuštenja za obavljanje poslova na zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, itd.).

Ne prihvaća se

Odgovor:

Svrha izdavanja dopuštenja je utvrđivanje stručne osposobljenosti, međutim ako je stručna osposobljenost već provjerena kroz polaganje propisanog stručnog ispita stjecanjem određenog stručnog zvanja onda postoji zakonska presumpcija da osoba ima dopuštenje po samom zakonu. Međutim takva osoba kao i sve druge treba pribaviti prethodno odobrenje za radove na kulturnom dobru od nadležnog tijela.

Marko Buljan

Članak 78., stavak 5., treba nadopuniti:

"Povjerenstvo iz stavka 4. ovoga članka se sastoji od pet članova koji imaju završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja konzervacije-restauracije, arhitekture, arheologije, etnologije, povijesti umjetnosti i prava, odnosno koji su visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekli sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Za svakog člana Povjerenstva imenuje se zamjenik koji ga zamjenjuje u slučaju spriječenosti u obavljanju zadaća Povjerenstva. Povjerenstvo donosi Poslovnik o svom radu."

Nelogično je da se u povjerenstvu za žalbe protiv rješenja vezane za konzervatorsko-restauratorsku struku ne spominje preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja konzervacije-restauracije. Svakako bi minimalno jedan od članova morao biti diplomirani konzervator-restaurator, odnosno mag.art. konzervator-restaurator, jer svojom izobrazbom i izravnim radom na kulturnoj baštini zasigurno ima bolje kompetencije za procjenu konzervatorsko-restauratorskih radova, a ujedno i žalbi vezanih za konzervatorsko-restauratorsku struku, od drugih navedenih zanimanja.

Primljeno na znanje:

Odgovor:

Članak je brisan iz Zakona.

	<p>Nikola Radošević Poštovani,</p> <p>U članku 78. (stavak 4 i 5) navedene su ovlasti i sastav povjerenstva za žalbe, koje se izabire po slijedećim kriterijima što se tiče stručnih kompetencija i stupnja obrazovanja: Povjerenstvo iz stavka 4. ovoga članka se sastoji od 5 članova koji imaju završen preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja arhitekture, arheologije, etnologije, povijesti umjetnosti i prava, odnosno koji su visoku stručnu spremu iz navedenih područja stekli sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju. Nigdje se, međutim, ne spominje preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili integrirani preddiplomski i diplomski sveučilišni studij ili specijalistički diplomski stručni studij iz područja konzervacije-restauracije, a koji svakako pokriva dobar dio stručnih kompetencija koje su potrebne za rad i funkcioniranje navedenog Povjerenstva.</p> <p>Nadalje, u članku 100. (stavak 3 i 5) isto se povjerenstvo spominje kao tijelo koje donosi rješenja za obavljanje poslova iz stavka 1. U članku 100., kao i razmatranje žalbi. Osobno smatram kako bi navedeno Povjerenstvo za žalbe svakako u svoj rad moralo uključiti minimalno jednoga diplomiranoga konzervatora-restauratora, odnosno magistra/magistru konzervacije-restauracije, ili osobu koja je stručnu spremu stekla unutar područja konzervacije-restauracije, a sukladno propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu Zakona o znanstvenoj djelatnosti i visokom obrazovanju prilikom evaluacije konzervatorsko-restauratorskih radova, te izdavanja dopuštenja za rad i razmatranja žalbi na predmete koje podnose sami konzervatori restauratori.</p> <p>Primljeno na znanje:</p> <p>Odgovor: Članak je brisan iz Zakona.</p>
Troškovi provedenog savjetovanja	Provedene aktivnosti vezane uz Nacrt prijedloga zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti i očuvanju kulturnih dobara, s Nacrtom konačnog prijedloga zakona nisu zahtijevale troškove.